

Besluit

Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie aan de opleiding wo-bachelor Communicatiewetenschap van de Vrije Universiteit Amsterdam

	Gegevens	
datum	7 oktober 2013	Naam instelling : Vrije Universiteit Amsterdam
onderwerp	Besluit accreditatie wo-bachelor Communicatiewetenschap van de Vrije Universiteit Amsterdam (001138)	Naam opleiding : wo-bachelor Communicatiewetenschap (180 ECTS)
uw kenmerk	CvB/EI(dv/201211884)	Datum aanvraag : 17 december 2012
ons kenmerk	NVAO/20133177/ND	Variante opleiding : voltijd
bijlagen	3	Locatie opleiding : Amsterdam
		Datum goedkeuren panel : 20 maart 2012
		Datum locatiebezoek : 9 mei 2012
		Datum visitatierapport : 13 september 2012
		Instellingstoets kwaliteitszorg : aangemeld en geaccepteerd voor het invoeringsregime van de instellingstoets kwaliteitszorg als bedoeld in artikel 18.32 b en c van de WHW

Beoordelingskader

Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523).

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in het visitatierapport en de aanvullende informatie deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het panel de kwaliteit van de opleiding voldoende heeft bevonden.

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel (hierna ook: de commissie).

Dit rapport geeft de bevindingen en overwegingen weer van de commissie Communicatiewetenschap over de bacheloropleiding Communicatiewetenschap van de Vrije Universiteit Amsterdam. De commissie baseert haar oordeel op informatie uit de zelfstudie, aanvullende informatie naar aanleiding van vooraf geformuleerde vragen van de commissie, informatie uit de gesprekken tijdens het bezoek, de geselecteerde scripties en de documenten die tijdens het bezoek ter inzage beschikbaar waren. De commissie heeft voor beide opleidingen zowel positieve aspecten opgemerkt als verbeterpunten gesignaleerd. Na deze tegen elkaar te hebben afgewogen, is de commissie tot het oordeel gekomen dat de opleiding voldoet aan de eisen voor basiskwaliteit die de voorwaarde zijn voor heraccreditatie.

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De commissie beoordeelt Standaard 1 voor de opleiding als voldoende.

De commissie is nagegaan of de beoogde eindkwalificaties van de bacheloropleiding Communicatiewetenschap aan de Vrije Universiteit Amsterdam wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie zijn geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen. Zij heeft de eindkwalificaties in dat kader afgezet tegen het Domeinspecifiek Referentiekader en het profiel en de oriëntatie van de opleidingen. De commissie concludeert dat het Domeinspecifiek Referentiekader een adequaat beeld schetst van het domein van de communicatiewetenschap en de algemene kennis en vaardigheden waarover afgestudeerde dienen te beschikken. Daarnaast kan de commissie zich vinden in het brede communicatiewetenschappelijke profiel van de opleidingen van de Vrije Universiteit Amsterdam.

Ondanks de primair wetenschappelijke oriëntatie van de opleiding heeft de commissie in de zelfstudie en tijdens het visitatiebezoek geconcludeerd dat de praktische toepassing van academische kennis en vaardigheden en de voorbereiding op de beroepspraktijk voldoende aandacht krijgen. De commissie kan zich vinden in het streven van de opleiding om studenten op te leiden tot communicatiewetenschappelijke onderzoekers en communicatieprofessionals.

De eindkwalificaties sluiten volgens de commissie aan op de domeinbeschrijving, het profiel en de oriëntatie van de opleiding. Bovendien weerspiegelen ze voldoende het beoogde wetenschappelijke niveau. De commissie concludeert dat de opleiding aansluit bij de actuele eisen die vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De commissie beoordeelt Standaard 2 voor de opleiding als voldoende.

Sinds de start van de bacheloropleiding (2002) heeft tweemaal een fundamentele wijziging in de programmastructuren plaatsgevonden, de laatste in 2011. Het huidige curriculum is evenwichtig en coherent samengesteld. De opbouw en samenhang van de opleiding is helder en logisch, mede dankzij de koppeling aan de drie sferen van Habermas in het programma (de private, organisationele en publieke sfeer). De inhoud en het niveau van de opleiding zijn adequaat en waarborgen dat afgestudeerden voldoen aan de eindkwalificaties van de opleiding. Ondanks het uitgesproken academische profiel, concludeert de commissie dat de aandacht voor de wetenschappelijke en beroepsoriëntatie voldoende in balans is.

Pagina 3 van 8 De commissie concludeert dat de internationale oriëntatie van de opleiding voldoet aan de geldende standaard, maar beperkt is. De commissie doet de suggestie om beleid te formuleren, gericht op het stimuleren van internationale docentenuitwisseling en het stimuleren van de eigen studenten om internationale ervaring op te doen. De commissie kan zich vinden in het didactisch concept van de opleiding Communicatiewetenschap. Zij ziet de uitwerking ervan voldoende terug in de verschillende werk- en toetsvormen. De commissie spreekt haar waardering uit voor het streven naar kleinschalig onderwijs in werkcolleges en groepsopdrachten. De opleidingsspecifieke voorzieningen ondersteunen het didactisch concept voldoende. Wel adviseert de commissie om de online informatievoorziening beter toegankelijk te maken, zodat studenten beter in staat worden gesteld om ondersteunende informatie en contactgegevens zelfstandig te verzamelen. De studieadviseurs, docenten en studenten onderling (via een mentorsysteem voor eerstejaars bachelorstudenten) zorgen voor een adequate monitoring van de studievoortgang en studieondersteuning van studenten. De begeleiding rond het bindend studieadvies is in orde.

De commissie concludeert dat de instroom en doorstroom in de opleiding voldoende is. De studielast en het aantal contacturen is acceptabel. De commissie raadt aan om het onderwijs zodanig in te blijven richten dat bachelorstudenten (met voorbereidingen, contacturen en opdrachten) voldoende tijd aan hun studie moeten besteden om het programma succesvol te doorlopen. Hierover dient bovendien helder en regelmatig aan studenten te worden gecommuniceerd. De commissie heeft bewondering voor het gerealiseerde rendement; dit is relatief hoog in vergelijking met andere Nederlandse opleidingen. Hoewel de huidige werkdruk wat aan de hoge kant is door de recente herziening van het bachelor- en masterprogramma, is de kwantitatieve personeelsbezetting volgens de commissie acceptabel. De betrokkenheid van de docenten op alle functieniveaus en de aandacht van het management voor de onderwijscapaciteit dragen hieraan bij. De commissie verwacht van de opleiding dat zij zo snel als mogelijk zorgt voor een verlichting van de relatieve onderwijstaak van docenten, zodat weer meer ruimte ontstaat voor de onderzoekstijd van personeelsleden. De commissie is positief over het feit dat alle docenten zich bezig houden met etenschappelijke onderzoeksactiviteiten. De commissie neemt aan dat de gelijke vertegenwoordiging van het aantal gepromoveerden en niet-gepromoveerden is te wijten aan de forse groei van de opleidingen in de laatste jaren. De commissie verwacht dat de opleiding zo snel als mogelijk de balans terug brengt naar een situatie waarin een substantiële meerderheid van de docenten gepromoveerd is. Tijdens haar bezoek heeft de commissie ervaren dat er sprake is van betrokkenheid van studenten, docenten en het management bij de kwaliteit van het onderwijs. Er zijn de afgelopen jaren diverse verbetermaatregelen getroffen om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. De commissie concludeert dat de inhoud en vormgeving van het programma, de kwaliteit van het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen, de toegelaten studenten voldoende in staat stellen om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De commissie beoordeelt Standaard 3 voor de opleiding als voldoende.

De commissie is nagegaan of de opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en of studenten de beoogde eindkwalificaties realiseren. De commissie concludeert dat er sprake is van voldoende adequaat toetsbeleid, dat duidelijk wordt gecommuniceerd aan studenten. De commissie adviseert de opleiding om (meer) regelmatig aandacht te besteden aan het toetsbeleid, de controle op de kwaliteit van toetsing en de verbetering daarvan.

Pagina 4 van 8 De commissie ziet hierbij een proactieve rol weggelegd voor de facultaire examencommissie en de ondersteunende subcommissie voor de opleiding Communicatiewetenschap.

Op basis van de zelfstudie en de toetsen die ter inzage lagen tijdens het bezoek, concludeert de commissie dat er voldoende wordt getoetst. Er worden verschillende toetsvormen gehanteerd, waarbij relatief veel gebruik wordt gemaakt van schriftelijke meerkeuzetentamens (al dan niet gecombineerd met open tentamenvragen). De commissie adviseert de opleiding om op korte termijn actie te ondernemen om de verhouding tussen meerkeuzevragen en andere toetsvormen aan te passen en om de beoogde leerdoelen per vak te laten aansluiten bij de gekozen toetsvorm. De commissie kan zich vinden in de procedures rondom de totstandkoming en beoordeling van scripties. De commissie beoordeelt het niveau van de scripties als overtuigend voldoende. Het viel de commissie op dat de afstudeerwerken een sterk nadruk leggen op kwantitatieve onderzoeksmethoden. De commissie beseft dat de scripties hiermee aansluiten bij het specifieke kader dat de opleiding heeft gesteld. Op basis van de tussentijdse en afsluitende toetsen, scripties en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk en in een vervolgopleiding functioneren, concludeert de commissie dat de beoogde eindkwalificaties in voldoende mate worden gerealiseerd en het gerealiseerde eindniveau voldoet aan de Nederlandse standaard.

Aanbevelingen

De NVAO onderschrijft de aanbeveling van het panel om het onderwijs zo in te richten dat studenten voldoende tijd aan hun studie moeten besteden om de eindkwalificaties te realiseren en hierover regelmatig aan studenten te communiceren.

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur / de raad van bestuur van de Vrije Universiteit Amsterdam te Amsterdam in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 22 juli 2013 naar voren te brengen. Bij e-mail van 26 september 2013 heeft de instelling gereageerd op het voornemen tot besluit. Dit heeft geleid tot aanvulling van bijlage 2 in het definitieve besluit.

Op grond van het voorgaande besluit de NVAO accreditatie te verlenen aan de wo-bachelor Communicatiewetenschap (180 ECTS; variant: voltijd; locatie: Amsterdam) van de Vrije Universiteit Amsterdam te Amsterdam. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2014 en is van kracht tot en met 31 december 2017¹ (2019).

Den Haag, 7 oktober 2013

De NVAO
Voor deze:

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'R' followed by a horizontal line extending to the right.

R.P. Zevenbergen
(bestuurder)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

---

¹ Gelet op het bepaalde in artikel 18.32c, derde lid, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) bedraagt de geldigheidsduur van de accreditatietermijn van de opleiding maximaal vier jaar zolang de instelling nog niet beschikt over een positieve instellingstoets kwaliteitszorg. Zodra de instellingstoets is verkregen, wordt de accreditatietermijn verlengd naar zes jaar".

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel <i>voltijd</i>
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	V
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	V
3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd	V
Eindoordeel		V

De standaarden krijgen het oordeel onvoldoende (O), voldoende (V), goed (G) of excellent (E). Het eindoordeel over de opleiding als geheel wordt op dezelfde schaal gegeven.

Tabel 1: Uitval in 1e jaar

cohort	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
uitval	13%	16%	24%	18%	17%	13%	22%

Tabel 2: Uitval in 2e en 3e jaar

cohort	2005	2006	2007	2008	2009	2010
uitval	55%	22%	25%	31%	21%	25%

Tabel 3a: Rendement vwo instroom

cohort	2005	2006	2007	2008	2009
na 3 jaar	50%	40%	53%	45%	49%
na 4 jaar	79%	75%	76%	78%	
na 5 jaar	86%	92%	81%		
na 6 jaar	86%	92%			
na >6 jaar	86%				

Tabel 3b: Rendement totale instroom

cohort	2005	2006	2007	2008	2009
na 3 jaar	44%	42%	51%	44%	47%
na 4 jaar	71%	75%	75%	76%	
na 5 jaar	82%	90%	82%		
na 6 jaar	82%	90%			
na >6 jaar	82%				

Tabel 4: docentkwaliteit

Graad	MA	PhD
Percentage	35%	65%

Tabel 5: student-docent ratio

Ratio	437/6.1=71.64

Tabel 6: contacturen

Studiejaar	1	2	3
contacturen	14	12	10

- Prof. dr. Hilde van den Bulck, (voorzitter),hoogleraar Communicatiewetenschappen, Universiteit Antwerpen;
- Dr. Steven Eggermont, (lid), universitair hoofddocent Communicatiewetenschappen, School voor Massacommunicatie, en onderzoeks- en programmadirecteur van de bachelor- en masteropleiding Communicatiewetenschappen, Katholieke Universiteit Leuven;
- Prof. dr. W. Fred van Raaij, (lid), emeritus hoogleraar Economische Psychologie, Universiteit van Tilburg;
- Dr. Peter van Aelst, (lid), universitair hoofddocent Politieke Wetenschap, Universiteit Antwerpen en Universiteit Leiden;
- Prof. dr. A.A. Fons Maes,(lid), hoogleraar Communication and Information Sciences, Universiteit van Tilburg;
- Nadja Zwilling,(student-lid), student Communicatiewetenschap, Universiteit Twente;
- Wendalin van de Giessen, (student-lid), student Communicatiewetenschap, Universiteit van Amsterdam.

Het panel werd ondersteund door mw. N.M. Verseput MSc, medewerker van QANU, secretaris (gecertificeerd).